

Pomen zdravstvenega absentizma pri MSP-jih

Dne 17. oktobra 2019 smo organizirali regionalno srečanje na temo zdravstvenega absentizma ter predlaganih ukrepov in aktivnosti za obvladovanje in preprečevanje rasti začasne nezmožnosti za delo.

Na srečanju so bili prisotni predstavniki različnih inštitucij, tako so bili predstavljeni pogledi z vidika delavca, delodajalca, izbranega osebnega zdravnika, pooblaščenega zdravnika MDPŠ, izvedenca Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

Rdeča nit srečanja je bila kako skozi različne oblike zmanjšati in obvladati vzroke zdravstvenega absentizma.

V nadaljevanju predstavljamo rezultate moderirane razprave o absentizmu:

1. IZZIVI POVEZANI Z BOLNIŠKIM STALEŽEM

A/ Zorni kot delavca:

Preobremenjenost delavca

- Preobremenjenost zaposlenih – izgorelost, prenizka plača
- Preobremenjenost z delom zaradi pomanjkanja delovne sile (utrujenost, možnost težje bolezni)
- Preobremenjenost z delom (delo s strankami, 1 zaposlena delavka)
- Tri-izmensko delo; preobremenjenost zaposlenih
- Vedno več se prelaga na delavca (v smislu nalog)
- Pomanjkanje časa

Komunikacija

- Nerazumevanje vodstva do delovnih nalog
- Z odsotnostjo delavca so posledično bolj obremenjeni sodelavci

Razmere na delovnem mestu (Javna uprava)

- Premalo fizične aktivnosti tekom delovnega dne (sedenje po 8 ur na dan v istem položaju)

SPOT informiranje Gorenjske je sofinancirano s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

- Preobremenjenost oči (delo z računalnikom po 8 ur in več)
- Slaba oprema v pisarni (stari računalniki, slabo prezračevanje)
- Neomogočanje aktivnosti promocije zdravja na delovnem mestu s strani delodajalca: subvencija športnih aktivnosti izven delovnega časa
- Finančni vidik: v javni upravi namenjena sredstva za promocijo zdravja na delovnem mestu

Ob odsotnosti / vračanju na delo

- Motiviranost (strahovi) delavca za reaktivacijo za delo
- Odsotnost v primeru procesa intenzivnega izobraževanja
- Starški (mama) malih otrok pogosto tehta med tem, kje je bolj potrebna / nepogrešljiva (npr. ko otroci zbolijo)

B/ Zorni kot promotorja zdravja

- Slabi odnosi v organizaciji, zaradi katerih se ljudje težje vrnejo nazaj na delo (toksični odnosi)
- Neuspešna zagotovitev nadomeščanja v času odsotnosti, zaradi česar delo počaka in pade na nekoga, ki pride iz bolniške
- Strah pred neizpolnitvijo pričakovanja s strani nadrejenih
- Nerazumevanje s strani vodstva in sodelavcev ob stanju po bolniški

C/ Zorni kot delodajalcev

- Problemi na trgu (preobremenjenost zaposlenih zaradi pomanjkanja ustrezne delovne sile npr. v gostinstvu, prevozništvu..., premalo delovnega kadra in posledično preobremenjenost, izgorelost, poškodbe; odnosi na delovnem mestu in doma so skrhani zaradi prezentizma in vse večje vloge kapitala)
- Odnos z delavci (nezainteresiranost in neresnost delavcev, osebnostna struktura delavca in njegova motivacija za delo, delavci izkoriščajo bolniški stalež, delavca je težko vprašati o zdravstvenem stanju, ker je to njegova osebna zadeva, premajhna skrb za zdravje vsakega posameznika)
- Skrb za zdravje delavcev (kljub veliki promociji zdravja v zadnjih letih naraščajo predvsem dolgotrajne bolniške, za promocijo zdravja ni davčne olajšave, premalo promocije zdravja na delovnem mestu)

- Nadomeščanje ob bolniških odsotnostih (zaradi dolgotrajnih bolniških odsotnosti je težko dobiti nadomestne delavce; uvajanje nadomestnih delavcev in njihova (ne)razpoložljivost in (ne)usposobljenost; odločbe ZZZS in nadomeščanje
- Vračanje na delo (nezainteresiranost delavca za vrnitev na delovno mesto in predvsem, da sistem to dopušča, nemotiviranost delavcev za delo po daljši bolniški odsotnosti)
- Prilagajanje delovnih mest sposobnostim delavcev (ni delovnih mest, na katera bi lahko prerazporedili delavca, povečanje števila zaposlenih, ki so delovni invalidi III. kategorije z različnimi omejitvami, problem prilagoditve delovnega mesta po vrnitvi na delo po daljši odsotnosti ob invalidnosti, prilagoditev delovnega mesta je težko zagotoviti več delavcem v manjših kolektivih)
- Finančni vidik – posebnost majhnih delodajalcev (ekonomski vidik: pri delodajalcih, ki imajo enega ali dva zaposlena, odsotnost delavca zaradi bolezni pomeni velik izpad prihodka in strošek. Enako velja pri samozaposlenih. Neizenačenost samozaposlenih in zaposlenih glede bremena stroška bolniškega staleža)
- Značilnosti okolja (kultura odsotnosti)

2. IDEJE ZA ZMANJŠEVANJE BOLNIŠKEGA STALEŽA

A/ Za delavce

- Delavec zaupa vase in v svoje vrednote
- Vrednote
- Izobraževanje delavcev

B/ Za delodajalce

- Uvedba krajšega delavnika zaposlenih bi pripomogla k večji aktivnosti zaposlenih v prostem času
- Vzpostavitev vrednot: spoštovanje in zaupanje
- Skrb za komunikacijo v podjetjih (jutranji raport, čaj)
- Pristop do zaposlenega (mehke veščine, asertivnost, ne-stigmatizacija, zaznavanje stisk vnaprej)
- Osebo, ki je na bolniškem staležu se povpraša o njegovem zdravju
- Bolniške liste v službo prinese delavec sam (da lahko delodajalcu razloži kaj mu je)

SPOT informiranje Gorenjske je sofinancirano s pomočjo Evropskega sklada za regionalni razvoj, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter SPIRIT Slovenija, javna agencija.

- Izkoristite specialiste medicine dela, prometa in športa
- Ergonomsko delovno mesto (prilagojeno posamezniku)
- Delodajalec komunicira s specialistom MDŠP za vsakega pacienta individualno
- Delodajalci naj delavca pogosteje pošiljajo na preventivne preglede
- Delodajalci naj organizirajo pogovore z izbranimi osebnimi zdravniki iz bližnjega ZD, da se lahko odprto pomenijo o dobrih praksah in izzivih glede medsebojnega sodelovanja
- Izobraževanje delavcev
- Izobraževanje vodstva

Rezultati moderirane razprave lahko služijo za ilustracijo zornih kotov delavcev in delodajalcev in kot vir idej za izboljšanje na tem področju. Zapis je pripravljen na osnovi pisnih izdelkov udeležencev in pisnih rezultatov skupinskega dela.

Zapisa: Mojca Umek

Avtorji: udeleženci dogodka